

4. modul: Társas kapcsolatok

Szandi néni cipői

1. osztály 1-2. óra

Abigél és az anyukája, Szandi néni a Pitypang utcában lakik. A lakásukban két szoba van. A kisszoba ablaka az óvodára néz, ebben lakik Abi. A nagyobbik szobának erkélye is van, ahonnan az iskola udvarára lehet látni. Ebben lakik Szandi néni. Abi az ablak alatti óvodába jár, Szandi néni pedig az erkély alatti iskolában tanít.

– Én annyira izgulok! Ma van a születésnapom! – súgja a kislány a nyári szünet legutolsó reggelén.

Amikor felébredt, bekéredzkedett az anyukája ágyába kuckózni egy kicsit.

– Én is izgulok – súgja Szandi néni.

– Te is a születésnapom miatt?

– Dehogyan. Biztos vagyok benne, hogy szuper lesz, és akkora kupac ajándékot fogsz kapni, hogy bunkert építhetsz belőlük. El sem fognak férni a szobádban.

– Nem baj, majd kipakoljuk a cipőket a szekrényedből, és beletesszük az ajándékokat.

– No még csak az kéne! A cipőimhez egyetlen ujjal sem érhetsz, kisasszony!

– Szóval a cipők miatt izgulsz? Félsz, hogy az ajándékaim elfoglalják a helyüket?

– Á, emiatt nem izgulok. Bezárom a szekrényt, és úgy elrejttem a kulcsot, hogy nem találod meg. Sőt, én sem találom meg, és papucsban fogok járni dolgozni.

Abi felkacag.

– Viszont holnap kezdődik az iskola – folytatja Szandi néni. – Képzeld el, kapok egy új osztályt. Emiatt izgulok. Életemben először osztályfőnök leszek.

– Az olyan, mint a hajóskapitány? Vagy a tábornok?

– Pontosan olyan. De most keljünk föl, és díszítsük fel a lakást, mert ebédre érkezik egy kalózhajónyi vendég meg egy hadseregnyi ajándék!

Abi olyan izgatott, hogy gyorsabban húzza fel a melegítőjét, mint Szandi néni, és már neki is áll a szobája díszítésének. Még a reggelit is kihagyná, de az anyukája végül behoz a szobába egy kistálcán gyümölcsöt meg joghurtot. Amíg fogy a gyümölcs, lufik és papír virágok kerülnek a szekrényre, a galériaágy szélére, a polcokra.

– Nézd, Anyu, kivirágzott a szobám! – örvendezik Abi.

Hirtelen megszólal a csengő.

– Itt vannak, és még nem vettem fel a pörgős szoknyám! – ijed meg Abi, aztán az ajtóhoz rohan, és kikiabál rajta: – Még nem vagyunk kész, nem jöhettek be!

– Semmi pánik, ez csak a mama meg a papa. Őket beengedhetjük – mondja nevetve Szandi néni, és kinyitja az ajtót.

– Miért, a többi vendéggel mi lesz? – kérdi a nagymama, és egy nagy ajándéktáskával egyensúlyoz be a szűk ajtón. A nagypapa egy kazalnyi virágcsokrot szorongat.

Szandi néni becsukja az ajtót, be is zárja, aztán az anyukájára kacsint:

– Őket leküldjük futni a ház köré, amíg fel nem vesszük a pörgős szoknyát.

A kis Pitypang utcai lakás még sosem látott annyi vendéget, mint Abi ötödik születésnapján. A nagyszülők után Szandi néni bátyja érkezik a feleségével és három gyerekekkel, Abi unokatestvéreivel. Utánuk Szandi néni húga kopog be az ajtón, akinek gyereke nincs, viszont elhozta magával a perzsa macskáját, Apacukát. Utoljára Abi apukája érkezik.

Szandi néni és Apu akkor váltak el, amikor Abi még csak egyéves volt. Abi többször megkérdezte, haragszanak-e egymásra, de mindig azt felelik, hogy csak addig haragudtak, amíg együtt laktak. Amióta elváltak, nem veszekednek. Apu elhozza magával Larát, Abi féltestvérét is. Lara még csak három éves, és Abi szerint a világ legaranyosabb húgija.

Szandi néninek igaza volt: mire mindenki átadja az ajándékát, akkora kupac gyűlik össze, hogy Abi kuckót épít a dobozokból a szobája közepén. A cica pont el tud benne bújni, amikor Lara meghúzza a farkát.

Este aztán, amikor mindenki hazament, és a vendégség utáni romokat is eltakarították, Szandi néni és Abi újra az ágyban kuckóznak.

- Anyu, ez volt életem legszuperebb születésnapja.
 - Ezt mondtad tavaly is.
 - Igen, mert akkor az volt a legjobb. De a mostani még jobb volt. A legjobban az tetszett, hogy az egész család eljött, és csak egymásnak szorulva fértünk el az asztalnál. És amíg ebédeltünk, Apacuka megette a tejszínhabot.
 - Még szerencse, hogy a gyertyát nem szereti. Képzeld el, milyen lett volna a tortád gyertya nélkül!
 - Anyu, még mindig izgulsz a holnap miatt?
 - Most izgulok csak igazán! Nem is fogok tudni elaludni.
 - De én igen. Nagyon álmos vagyok. Mesélsz nekem?
- Szandi néni az ágyába kíséri Abit, aztán mesélni kezd, ám alig mond el pár mondatot, amikor a kislány elalszik. Szandi néni óvatosan kilopakodik a gyerekszobából, átmegy a saját szobájába, és becsukja az ajtót.
- A szobának azon a falán, ahol se ablak, se ajtó nem nyílik, megnyom egy gombot. Ahogy Szandi néni ujja hozzáér, bekapcsol az egész falat betöltő digitális tábla, és megszólal egy fátyolos női hang:
- A Dreamboard digitális álomtábla nevében szép estét kívánok. Miben segíthetek?
 - Mutasd az osztálynévsort!
- Pár pillanattal később a képernyőn hús ismeretlen név villan fel, míg egy idő után úgy kavarnak Szandi néni szeme előtt, mintha szellemek lennének.
- Felolvassam a táblán megjelenő szöveget? – kérdezi a tábla bűgő hangja.
 - Nem kell. Úgysem jelentenek ezek a nevek semmit. Ám holnap végre nem csak üres nevek lesznek, hanem hús gyerekar. Vajon milyenek lesznek?

1. osztály 3-4. óra

Az 1. a. osztály tantermének ablakánál Szandi néni áll, zokniban. Kezében két pár cipőt tart, és nem tudja eldönteni, melyiket vegye fel: a fekete magassarkút, vagy a csillogós piros tornacipőt. Az ablakból az utcára látni. Látszik az iskola előtti parkoló, a kerítés, a kapu. Szandi néni résnyire nyitja az ablakot. A függönyt elhúzza, hogy lentről senki se láthassa meg, de ő mindenkit lásson és halljon.

Kíváncsian kukucskál kifelé az őrhelyéről, és figyel, ahogy a tanév első napján a gyerekek hatalmas táskával a vállukon érkeznek, és kiáltozva üdvözlik egymást. Csak az elsősök szorongatják megszeppenve a szüleik kezét. Szandi néni pontosan rájuk kíváncsi.

– Nem merek bemenni – cövekel le egy fiú a kapu előtt. A szülei beleütköznek.

– Kornél drágám, ezzel a táskával akkora vagy, mint egy medve! – dühöng az anyukája.

– Bocs – dűnnyögi Kornél.

– Semmi baj, de máskor figyelj jobban.

– Úgy értem, hogy nem medve, legfeljebb bocs.

Szandi néni kuncogni kezd.

Göndör hajú kislány érkezik. Maga után húzza az apukáját, akinek a karja úgy feszül a kislány kezében, mint egy póráz.

– Lapu, biztos, hogy jó helyre jöttünk? Anyu tegnap azt mondta, barna a kerítés, de ez inkább sárga. Vagy drapp.

Amíg az apa előveszi az okostelefonját, a kislány a kapura függesztett táblához lép, és hangosan betűzni kezdi:

– P-i-t-i-p-a-n-g. Lapu, ez mit jelent?

– Pitypang utcai Általános Iskola! De jó, hogy már tudsz olvasni, Borcsi, én még meg sem nyitottam a térképet a telefonon.

Szandi néni elégedetten csettint.

Most egy nagy családra lesz figyelmes: egy apa, egy anya, egy nagypapa, és négy gyerek közeledik nagy zsvajjal. A gyerekek közül az egyik focilabdát rugdos, iskolatáskája vadul himbálódzik a hátán. A fiúnak nem jön össze egy csel, a labda hirtelen elpattog az úttest felé. A fiú már ugrik is utána.

– Gergő, vigyázz! – kiált rá az anyukája, és még épp idejében kapja el a táskát, és rántja vissza a fiút a járdára.

Csikorogva fékez egy motor, ijedten száll le róla egy férfi. A háta mögül leugrik egy kislány, leveszi a bukósisakját, és a vállára omlik hosszú, szőke haja.

– Hogy lehetsz olyan buta, hogy kiugrasz az útra a labda után? – támad Gergőre.

– Semmi baj – nyugtatja mindkettőjüket a motoros, és visszaadja Gergőnek az elszökött labdát.

Szandi néni felsóhajt:

– Ezekkel a gyerekekkel nem fogok unatkozni.

Aztán elteszi a táskájába a fekete magassarkút, és felhúzza a másikat.

Ez sokkal jobban illik az alkalomhoz – gondolja, aztán lemegy az udvarra, ahol az elsősök gyülekeznek.

Szandi néni megcsillogtatja piros cipőit a napfényben, aztán jókedvűen köszönti az osztályt:

– Jó reggelt, gyerekek! Szandi néninek hívnak, és elsőtől negyedikig én leszek az osztályfőnökökötök.

Az iskolaudvaron az elsősök elköszönnek a szüleiktől. A családtagok még visszanéznek, integetnek, mintha jobban izgulnának, mint a gyerekek. Hamarosan már csak a húsz gyerek marad, és Szandi néni. Egy pillantást vet csillogó, piros cipőire, mintha azokból merítene erőt, aztán megkéri a gyerekeket, hogy álljanak kettes sorba. A sor elején szépen el is rendeződnek, de a vége felé kavarodás támad.

– Nem igaz, hogy egy pillanatra sem tudsz nyugton maradni azzal a buta labdával!

– A labdának nincs agya, hogy lehetne buta?

– A te fejed éppen olyan üres, pedig nem is vagy labda!

Szandi néni a veszekedő gyerekek mellé lép. A hosszú, szőke hajú kislány és a focilabdás fiú civakodik.

– Csak a labdáját szorongatja, nem tudom megfogni a kezét! – mondja harciasan a kislány.

– Nincs három kezem! Az egyikben a tornazsák van, a másikban a labda! És nem vagyok buta! – védekezik a fiú.

– Mi a nevetek?

– Lili.

– Gergő, a csodacsatár.

– Na persze... – dűnyögi Lili.

– Lili, kérlek, ne csúföld Gergőt. Menj csak oda a sor elejére, annak a göndör kislánynak nincs párja. Gergő, te meg állj a sor végére, a labda lesz a párod. Kérlek, vigyázz rá, el ne guruljon útközben. Nagyszünetben majd lejövünk focizni, jó?

Ekkor veszi észre, hogy a sor végén egy kisfiú halkán sír.

– Mi a baj? – hajol le hozzá Szandi néni.

– Haza akarok menni az anyukámhoz – szipogja.

Szandi néni megsimogatja, aztán megfogja a kezét:

– Te leszel az én párom, jó?

Miközben az iskola folyosóin kanyarognak, Szandi néni mesél. Elmondja, melyik folyosó hová vezet, hol vannak az alsósok, hol a felsősök osztálytermei. A félénk fiú már nem sír, kíváncsian kukucskál be minden nyitott ajtón. Aztán az elsősök terme előtt Szandi néni megmutatja a szekrényeket, ahová télen a kabátokat lehet majd pakolni, meg a tornazsákot és a váltócipőt. Utána szélesre tárja az ajtót a gyerekek előtt:

– Menjetek csak be! A terem közepén találtok egy nagy asztalt, üljete le köré. Egy kis ismerkedéssel és falatozással fogjuk kezdeni a napot.

Ahogy a gyerekek kettesével bemasíroznak a terembe, Szandi néni megszámlolja őket.

– ...tizenöt, tizenhat, tizenhét, tizennyolc, tizenkilenc. Atyaég, hol van Gergő?

Szandi néni szíve hevesen ver. Most mi lesz? Már az első napon elveszít egy gyereket! Szerencsére pont arra jön a folyosón Emese néni, a könyvtáros.

– Emese, kérlek, ugorj be egy pillanatra a terembe!

– Valami baj van?

– Igen, elvesztettem... egy focilabdát.

Emese néni csodálkozva néz, de azért megteszi, amit kérnek tőle. Szandi néni futva indul a folyosón, minden zugba benéz, hátha meglátja Gergőt.

– Ezeket a gyerekeket kell megtanítanom írni, olvasni és számolni? Még a terembe sem tudom beterelni őket! Harmadikban szorzótábla! Segítség! – zakatolnak a fejében a gondolatok. Aztán hirtelen a piros, csillogós cipőjére néz, elmúlik a félelem, és eszébe jut:

– Biztos az udvaron focizik!

Gergő a fenyőfák alatt, a játszótéren rúgja a labdát, két faágból rögtönzött magának kaput. Amikor meglátja, hogy Szandi néni úgy fut feléje, mint egy olimpiai bajnok, zavarba jön. Lehajtott fejjel áll meg Szandi néni előtt, és bűnbánó képpel kérdezi:

– Rosszat csináltam, ugye?

Erre Szandi néni mérge elpárolog, és elmosolyodik.

– Ez az iskola olyan szép – magyarázza Gergő. – A csúfolódós kislány is olyan szép, hogy elszállt a bátorságom. Ha focizom, utána mindig bátrabb leszek.

– Ezt meg tudom érteni. Ma én is nagyon izgulok, hogy elrontok valamit.

– Focizunk?

– Szuper ötlet, de a többiek ránk várnak a teremben. De tudod mit? Elmesélem neked a titkom. Ahogy téged megnyugtat a foci, nekem a piros cipő segít.

– Tényleg? Akkor nem kapok büntetést? És jóban leszünk?

Szandi néni bólint, és közben arra gondol, hogy nagyon jól döntött ma reggel, mert ehhez a különleges és izgalmas naphoz nem is illhet más, csak egy pár csillogós, vörös cipő.

1. osztály 5-6. óra

Hiába süt odakint hétágra a nap, Szandi néni szobájában sötét van, mert behúzta a függönyt. Halvány fényel világít az egész falat betöltő digitális tábla. A terem rajza látszik rajta, és húsz kicsi arckép. Szandi néni ezeket a képeket húzogatja az ujjával a padok fölé. Úgy mozog a fal előtt, mintha táncolna. A háta mögött, a szőnyegen Abi, a kislánya játszik a babáival.

– A babáim éppen vacsoráznak. Olyan sötét van, hogy azt hiszik, beesteledett. Visszatették az ebédet a hűtőbe. Szegény szilvásgombóc meg fog maradni, pedig az a kedvenc étel.

Szandi néni nem is hallja, amit Abi mond. Tovább rendezgeti a képeket, és hangosan gondolkodik.

– A legjobb lenne Gergőt az első padba ültetni, ahol látom. Kornélt kellene melléültetni, mert ő nyugodt, csendes fiú. Igen, ez jó páros, de Kornél magas, és nem lát ki mögüle senki. Hátra kell őket tenni, de ott meg Gergő rosszkodni fog. Hmmm...

– Anyu, mit csinálsz?

– Ülésrendet.

– Az milyen?

– Megpróbálom kitalálni, ki hová üljön az osztályteremben.

– Ha majd iskolás leszek, Julcsi mellé szeretnék ülni, mert ő a legjobb barátnőm. De Benitől nagyon messze, mert folyton piszkál.

– Jó, hogy mondod. Ide, a bal oldal végére ültetem Gergőt és Kornélt, a jobb padosor elejére meg Lilit, különben Gergővel megtépi egymást.

– Anyu, meddig áll el a hűtőben a szilvásgombóc?

– Sokáig. Igen, így jó, és Lili mellé valamelyik csendesebb kislány kerül. Mondjuk Panna?

– Anyu, kisbaba koromban is szerettem a szilvásgombócot?

– Pannát inkább Hanna mellé ültetem, mert ők egy oviba jártak, jó barátnők. Hanna-Panna, jaj, össze fogom őket keverni. Mit kérdeztél?

– Hogy kisbaba koromban is szerettem-e a szilvásgombócot.

– A kisbabák nem esznek szilvásgombócot. Először csak anyatejet kapnak, később krumplit, sárgarépat, almát meg banánt. Esetleg spenótot.

– Fúj. Képzeld, a babáimnak is most született kisbabája. Milyen voltam kisbaba koromban?

Szandi néni továbbra is az ülésrendre koncentrál, csak fél füllel figyel Abira.

– Mi lenne, ha Borcsit ültetném Lili mellé? Igen, ez jó lesz. Mögéjük az egyik Milánt és Petit. A másik Milánt a másik oldalra, így amikor felszólítom valamelyiket, egyérelmű, melyikükre nézek. No de ki kerüljön ide?

– Anyu, milyen voltam kisbaba koromban?

– Ez az! Jázmin és Anita.

– Anyuuuuuuuu, meddig csinálod még ezt a gyereküléssel miccsodát? Odakint süt a nap. Menjünk le a játszóra!

– Tessék? – fordul hátra Szandi néni.

– Egyáltalán nem figyelsz rám – duzzog Abi.

Szandi néni felsóhajt. Kikapcsolja a táblát, és elhúzza a függönyt. A szobát elárasztja a fény.

– Igazad van. Amúgy is hasznos, ha alszom rá egyet. Tudod, mi a legjobb? Hogy már elég nagy vagy, és nem kell a babakocsival bohóckodni. El sem tudod képzelni, milyen bonyolult összepakolni mindent, ami egy kisbabának kell! Pelenka, popsitörlő, cumi, rongyi, kiflicsücsök...

– Vigyünk biciklit! Meg a hullahopp karikámat! És babapiskótát, mert mindig megéhezem játék közben! A babák is jönnek!

– Jaj. Tudod te, milyen bonyolult összepakolni mindent, ami egy óvodás gyereknek kell?!

Ezen a napsütéses őszi délutánon sok gyerek játszik a parkban. A homokozóban a kicsik várat építenek, alagutat fúrnak, és összevesznek a homokozólapáton. A sportpályán focizó gyerekek között Szandi néni felismeri Gergőt. Integget neki, de Gergő annyira koncentrál a játékokra, hogy nem veszi észre az osztályfőnökét. A mászóváron egy csapat fiú kergetőzik.

– Azonnal gyere le! – kiabál egy anyuka. – Fejre fogsz esni!
A többi szülő egy távoli padról figyel, mit művelnek a fiúk.
– Jobb, ha nem is látom – legyint egy apuka, és elmerül az okostelefonjában.
– Anyaaaaaa! – kiabál az egyik fiú, mire öt anyuka ugrik fel különböző padokról.
A hintákat lányok foglalják el, az egyikük olyan magasra lendül, hogy majdnem átpördül a hinta rúdja körül, míg a másikon csak ücsörög egy lány, a barátnője meg a haját fonja.
– Hintázni szeretnék – jelenti ki Abi, Szandi néni kezébe nyomja a hullahopp karikát, a biciklit, és a babákkal teli hátizsákot, és már szalad is.
Szandi néni a legközelebbi padhoz egyensúlyoz a sok holmival.
– Lehet, hogy babakocsival mégis egyszerűbb volt, abban legalább minden elfért – motyogja csak úgy magának, majd elhelyezkedik, és elővesz egy könyvet.
Már éppen belemerül a történetbe, amikor hirtelen ismerős kiáltásra lesz figyelmes. Abi sikít. Szandi néni a padon hagyja a hátizsákot, a karikát, a biciklit, de még a könyvet is, és Abigélhez rohan. A kislány a földön ül, a fejét fogja. Mellette Gergő térdel, a kezében focilabda.
– Nagyon fáj? – kérdezi Gergő, és a kislány vállára teszi a kezét.
– Mi történt? – kérdezi Szandi néni.
– Eltalált a labda – sír Abi.
Szandi néni is letérdel a kislány mellé. Megvizsgálja a fejét, nem sérült-e.
– Jaj, Szandi néni, véletlen volt, ne tessék haragudni. A kistesóimmal focizunk, és ők még bénák egy kicsit, és alig értem el a passzt, amit Vili adott, és rosszul rúgtam meg, véletlenül kicsavartam a pályáról, és...
– Nyugodj meg, Gergő – csitítja Szandi néni. – Úgy tűnik, az ijedtség nagyobb, mint a baj.
– Te vagy Gergő? Az a focis fiú, akit Anyu a padsor végére akar ültetni Kornéllal? – kérdezi Abi.
– Tényleg Kornél mellett ülhetek? Ez csúcs, Szandi néni!
– Abigél, ne kotyogj, légy szíves. Még nem végeztem az ülésrenddel.
– Abigél, van kedved focizni? – kérdezi Gergő. – Szandi néni, szabad neki velünk játszani? Ott van a pályán az apukám is, nem lesz semmi baja.
– De hát én nem tudok focizni – mondja Abi.
– Nyugi, a kistesóim, Vili és Peti sem tudnak. Nem lehet mindenki csodacsatár, mint én.
Szandi néni bizonytalanul bólint, mire Gergő kézen fogja Abigélt, és húzza maga után a pályára.
– Hogy ebből mi lesz! Még sosem focizott – sóhajt Szandi néni, visszaül a padra, és belemerül a könyvébe. Olyan izgalmas a történet, hogy csak azt veszi észre, hogy szürkül az ég, és csípős a koraesti levegő. A pálya felé néz aggódva, aztán elmosolyodik, mert Gergő az apukájával, iker öccseivel és Abival még mindig rúgja a labdát. Abi felkiált:
– Gól! Gólt rúgtam! Egy lány is lehet csodacsatár!

2. osztály 1. óra

Az első tanítási nap délutánján a Pitypang utcai Általános Iskola tanári szobájában Szandi néni, a 2. a. osztályfőnöke az asztala alatt bújkál.

– Tolnai Alexandra, mégis mi a csudát csinálsz? – kérdezi Emese néni, aki az iskola könyvtárosa, és Szandi néni legjobb barátnője.

– Elbújtam mérgemben – dühnyögi Szandi néni, és ahogy megpróbál felegyenesedni, bumml!, a feje koppan az asztallapon.

– Csak nem az osztályod bosszantott fel?

– Auuuu, dehogy – feleli Szandi néni, és a fejét simogatja. – Ma van a lányom születésnapja. Abi hét éves.

– Mi ebben a rossz? Elfelejtettél neki ajándékot venni?

Szandi néni felsóhajt.

– Minden évben úgy ünnepeltük a születésnapját, hogy meghívtunk egy csomó vendéget. Ez így ment, amióta csak megszületett. De idén már elsős, és egy napra esett a születésnap és az iskolakezdés. Szombaton is megtarthattuk volna az összejövetelt, de az apjánál töltötte a hétvégét, ott ünnepeltek. Ezért Abival elhatároztuk, hogy sulis után kettesben ünnepelünk egy hatalmas fagyizással és sétával.

– Jól hangzik. Akár új hagyomány is lehet belőle.

– Igen, és Abi most ott vár a napköziben. Ehhez képest fél óra múlva az igazgatónál kell lennem. Behívott valami szörnyen fontos beszélgetésre.

– Már megint Gergő miatt?

– Dehogyan, ma angyal volt. Fogalmam sincs, mi az, ami nem várhat holnapig.

– No de mit kerestél az asztal alatt?

– Átcsereitem a cipőmet fekete magassarkúra. Szivecskés balerinacipőben nem mehetek az igazgató elé.

Emese néni arra gondol, hogy teljesen mindegy, milyen cipőt visel Szandi néni, amikor mikiegeres póló van rajta. Viszont támad egy ötlete:

– Ha gondolod, elviszem Abit a fagyizóba, és ott megvárunk. Ígérem, csak tölcsért rágunk, amíg meg nem érkezel.

– Ez csodás ötlet, köszönöm.

Így aztán Emese néni és Abi a fagyizóba mennek, amíg Szandi néni bekopog az igazgatói iroda ajtaján. Egy pillanatra elfogja a szorongató érzés, mint amikor gyerekkorában egy kosárlabdával véletlenül betört egy ablakot, és egy másik iskolában, egy másik igazgatói iroda ajtaján kellett kopognia. De hiszen már felnőtt! Nincs oka izgulni. Az is lehet, hogy fizetésemelést kap – nyugtatja magát.

Az igazgató, egy idősebb történelemtanár, egy fotelben ül, amikor Szandi néni benyit. A férfi idegesen dobol a kezével az asztalon, és az arcán izgatottság tükröződik.

– Szia, igazgató úr. Valami baj van? – kérdezi Szandi néni.

– Nem tudom, majd te megmondod, hogy baj, vagy nem baj. Gyere, ülj le, és nézd meg ezt! – azzal bekapcsol egy videót a számítógépén. Egy hírműsor részletét mutatja a kép, a bemondó lelkesen magyaráz:

„Ma délután sikeresen földet ért az első marsi kolónia öt kutatójának úrhajója. A kutatók néhány hónapot egy akklimatizáló intézményben töltenek, ahol a szervezetük hozzászokik a földi körülményekhez, aztán megkezdik a pihenőjüket a Földön. A csoporttal landolt az első Marson született gyerek is.”

– Mit szólnál, ha azt mondanám, hogy ezt a kislányt a mi iskolánkba iratták a szülei?

Szandi néni szeme elkerekedik az ámulattól.

– No és ha azt mondanám, hogy pont a te osztályodba?

Szandi néni szóhoz sem jut. Egy Marson született kislány az ő osztályában? Aki majd beszél a vörös bolygóról? Mesél az úrhajókról, arról, hogy néz ki a Föld távolról, és milyen a súlytalanság? De vajon tud-e olvasni, focizni, és olyan hétköznapi dolgokat, mint a többi gyerek?

– Októberben tudná elkezdni az iskolát. Kérlek, gondold át, és ha úgy érzed, nem tudod kezelni a helyzetet, akkor beszéljek a szülővel – mondja csendesen az igazgató.

Szandi néni összeszedi a gondolatait, aztán határozottan felel:

– Nem, egyáltalán nem lesz gond. Sőt, örülök neki, hogy pont az én osztályomba érkezik.

Magában még arra gondol, hogy megkéri Emese nénit, tegyen félre számára minden könyvet a könyvtárban a Marsról. No és egy pár úrhajóscipőt is feltétlenül be kell szereznie.

2. osztály 2. óra

Ahhoz képest, hogy Szandi néni a fél életét a környéken töltötte, még sosem járt a lakótelep távolabbi részén, ahol az emeletes házakat néhány utcányi családi ház váltja. A Páfrány utca 7. számú háznál megáll. Megnyomja a csengőt. Nyílik az utcai ablak, egy férfi hajol ki rajta, és kikiabál:

– Jöjjön csak be, nyitva van a kapu.

Szandi néni bemegy, megkeresi a bejárati ajtót, a szíve közben izgatottan dobog. Vajon milyen lehet a kisfiú, aki a Marson született, és hamarosan az ő osztályába fog járni?

Ahogy benyit az ajtón, égett szag csapja meg az orrát. A gomolygó, sűrű füstön át homályosan látszik a konyha, és az újságokkal kétségbeesetten hadonászó házaspár. A füst a sütő résein keresztül szivárog kifelé. Szandi néni ledobja a táskáját, és berohan. Lepakcsolja a sütőt, kinyitja a sütő ajtaját, felkap egy konyharuhát, azzal kiemeli a tepsit, amelyben egy széndarab lángol. A tepsivel kirohan az udvarra, és az egésztest ledobja a járdára. A házaspár szalad utána.

– Ez mi akart lenni? – kérdezi Szandi néni.

– Kalács – feleli szomorúan a háta mögött a nő. – De nem értem, miért égett el.

– Ki kellett volna venni a sütőből, amikor elkészült. A sütőt pedig kikapcsolni.

A nő csodálkozva néz Szandi nénire.

– Nem kéne automatikusan lekapcsolnia, amikor a sütemény eléri a pont megfelelő állagot? Én azt hittem, ezek a folyamatok szabályozva vannak.

Szandi néni elmosolyodik.

– A sütő buta szerkezet. Közelebb áll az ősember kemencéjéhez, mint az űrtechnikához.

Erre már a házaspár is jobb kedvre derül. Bemutatkoznak egymásnak.

– Jöjjön be, bemutatom Marvint – mondja a nő.

Szandi néni követi a szülőket, és közben erősen próbálkozik, hogy visszaidézzé mindazt, amit a Marsról olvasott. Gondolataiba mélyedve huppan le a nappaliban a kanapéra. Közben a szülők hívására megjelenik az ajtóban egy törékeny alkatú, fekete hajkoronát viselő kisfiú. Félig elbújik az anyukája mögött, onnan integet. Szandi néni rámosolyog.

– Szia. Szandi néni vagyok. Én leszek az osztályfőnököd.

– Az olyan, mint az űrhajóparancsnok? – kérdezi Marvin.

Szandi néni bólint.

– És most mi a parancs?

– Parancs nincs, de ha van kedved, ülj ide mellém, és mesélek neked az iskoláról. Jártál már iskolába?

– Igen. A Marson a természetőházat úgy hívják, zöldségiskola. Ott mindenféle nő, például saláta, cékla, retek meg paradicsom, de a természetőházon kívül nem nő semmi. A Föld bolygón viszont szabadon nőnek a növények. Ez olyan furcsa!

Miközben beszél, Marvin előoson, és leül a kanapéra.

– Hiszen az űrhajón jártál igazi iskolába – szól közbe az anyukája. – Megtanultál mindent, amit a földi gyerekek, hogy könnyen be tudj kapcsolódni az órákba.

– Igen, ott sokat tanultunk. A kedvencem az űridőjárás volt, meg a magnetoszféra kutatás.

– Sajnos ilyen tantárgyak nálunk nincsenek – mondja Szandi néni –, de ha szeretnéd, környezet órán mesélhetsz az űridőjárásról. Lilit biztosan érdekelni fogja.

– Lili egy rover? – kérdezi Marvin.

Szandi néni értetlenül néz, de Marvin apukája megmagyarázza:

– Marvin a Marson legjobban roverezni szeretett, igazából az volt az egyetlen lehetséges szabadtéri tevékenység. Minden rovernek volt valami fantázianeve, és az egyiket történetesen Lilith-nek hívták.

– Marvin még nem nagyon találkozott gyerekekkel – teszi hozzá Marvin anyukája.

– Akkor nincsenek is barátaid? – kérdezi Szandi néni.

– Dehogynem! A Marson sok barátom volt. Az orosz űrhajósokkal dobókockázni szerettem, az indiai asztrokertésszel virágokat poroztunk be, és a svéd geológus nénivel kavicsokat vizsgáltunk mikroszkóp alatt. Ők voltak a legjobb barátaim.

Szandi néni azon morfondírozik, vajon ez a furcsa kisiú, aki sosem találkozott gyerekekkel, de roverrel cikázott egy másik bolygó homokdűnéi között, hogyan fog megbarátkozni az osztállyal?

– Majdnem elfelejtettem a focit! – kiált fel Marvin. – Az amerikai kutatókkal mindig fociztunk az űrhajóhangárban, amíg egyszer összetörtünk egy radarernyőt. Utána a parancsnok megtiltotta a játékot. Szandi néni, az iskolában szabad focizni?

Szandi néni megkönnyebülten sóhajt, és most már tudja, hogy nem lesz itt semmi gond.

– Igen, szabad. Bár Gergő szerint az a napi másfél óra, amit az udvaron tölthet, olyan kevés, hogy az már nem is foci.

2. osztály 3. óra

Már csak három napja van Szandi néninek, hogy elmondja az osztálynak, hogy a jövő héttől új osztálytársuk lesz, aki történetesen egy marslakó. Hétfőn dolgozatot írtak matekból és környezetből, olyan feszültek voltak, hogy nem tudott beszélni velük. Kedden szülői értekezlet volt, Szandi néni elmondta a szülőknek a hírt, de megkérte őket, hogy ne beszéljenek erről a gyerekekkel, mert ő szeretné bejelenteni. Ma már szerda van. Az első óra matek. Majd számolás helyett elmondja, legalább örülnek a gyerekek – gondolja Szandi néni. Egy pillanatra megtorpan az osztályterem előtt, a piros csillogós cipőjére néz, mintha abból merítene erőt, aztán csendesen benyit.

Ijesztő kép fogadja. A tanári asztalon két szék áll egymáson, a székek tetején egy iskolatáska, azon imbolyog Lili. Az asztalon Borcsi áll, Lili lábát próbálja megtámasztani. Borcsi mellett Kornél, a kezében egy papírbagollyal nyújtózkodik. A többiek körülállják őket. Aztán hirtelen átrepül a termen egy focilabda, és egyenesen Lili vállának ütközik. Lili meginog a torony tetején.

Szandi néni lába már indul felé, ám Lili egy szempillantás alatt akrobatikus ügyességgel leugrik a kupacról. A szép és a táska óriási csattanással landol a padlón. Lili, mint egy felmérgezett oroszlán, nekiront Gergőnek:

– Teljesen elment az eszed? Akár meg is ölhetnél volna! Mégis hogy gondoltad, hogy...

– Én csak... – hebeg-habog Gergő –, ...én csak dekáztam, hidd el, nem akartam...

– Néha gondolkodni is kéne ám, nem focilabda ül a nyakadon, hanem fej!

Erre már Szandi néni is közbelép. A gyerekek közé áll, akik csak most veszik észre, hogy a teremben van. Lili vállára teszi a kezét, mire a kislány elhallgat. Gergő két lépést hátralép, hogy távolabb kerüljön Lilitől. Közben az összes gyerek magyarázni kezd, és a zavaros kiabálásból Szandi néni a bagoly, a labda, a torony, és leggyakrabban a marha szót hallja.

– Elég, ebből semmit sem értek! Lili, nem esett bajod?

– Nem, szerencsére Borcsi megtámasztotta a lábam. De akár meg is halhattam volna, mert Gergő...

– Álljunk csak meg egy pillanatra! – inti le az osztályfőnök. – Én úgy láttam, nem Gergő egyensúlyozott egy billegő torony legtetején, hanem te. Mégis hogy jutott eszedbe? És minek kellett olyan magasra mászni?

– Hogy felakasszuk a tanári asztal fölé, a lámpára ezt – mutatja fel Kornél a baglyot. – Az anyukámmal készítettük. Szerettük volna meglepni Szandi nénit az új dekorációval.

– Sikeresen megleptetek – dühös Szandi néni.

– Nem értük fel a lámpát, ezért építettük a tornyot – magyarázza tovább Borcsi, majd Lili veszi át a szót:

– Már majdnem sikerült átfűznöm a madzagot a lámpa fölé, amikor ez az agyatlan...

– Lili, most már hagyd abba – szól rá Kornél. – Nem látod, hogy Gergő majdnem sír?

– Nem is sírok! – kiáltja remegő hangon Gergő.

– Véletlen volt – folytatja Kornél, – Szandi néninek igaza van, rossz ötlet volt a torony. Úgy is leeshetnél volna, ha nem repül feléd a labda.

– Azért mégiscsak a labda miatt estem le. Ha nincs ott Borcsi, nem is tudom, mi lett volna – morog tovább Lili.

– Sajnálom Lili, ne haragudj – motyogja Gergő.

– Titeket egy pillanatra sem lehet egyedül hagyni! – mérgelődik az osztályfőnök.

Kornél lehajtja a fejét, és szomorúan leteszi a baglyot az asztalra.

– Hát, azt hiszem, Berci, megyünk haza...

Szandi néni végignézi a szomorú és megszeppent arcokon.

– Kár lenne ezért a remek ötletért és a csodaszép bagolyért. Nekem nagyon tetszik, és szeretném, ha felragnánk. De csináljuk okosan. Először is: a lámpára nem szabad akasztani semmit, ahogy semmiféle elektromos készülékre sem. Kell egy kampó a mennyezetre. Valakinek el kéne szaladnia Gyuri bácsihoz, a karbantartóhoz, és megkérni, hogy jöjjön fel a terembe, és hozzon magával fúrót meg egy létrát.

- Én szívesen megyek – jelentkezik Kornél, aztán a könnyes szemű Gergőre pillant, és arra gondol, hogy a barátja mennyire rosszul érezheti magát.
 - Szandi néni, velem jöhet Gergő is? Ketten fel tudnánk hozni a létrát, Gyuri bácsinak nem kéne cipekednie.
 - Remek ötlet. De siessetek, mert nagyon fontos és izgalmas hírem van számotokra. Ha feltettük Bagoly Bercit a mennyezetre, akkor elmondom.
 - Akkor ma nem is lesz matek óta?
- Szandi néni elmosolyodik:
- Szerintetek piros csillogós cipőben lehet matek órát tartani?

2. osztály 4-5. óra

Az osztályterem padlójának közepén akkora papírlap fekszik, mint egy lepedő. Szét kellett húzni a padokat, hogy elférjen. Húszan kuporognak mellette, és egy hadseregnyi színes ceruza. A papírlap közepén Borcsi térdel mezítláb, nehogy összekoszolja, és megpróbál egy nagy, szabályos kört rajzolni.

– Ez olyan, mint egy leeresztett focilabda. Lapos és huplis – kritizálja Gergő.

– Mért, te jobbat tudsz? – vág vissza Lili a barátnője helyett.

– Persze. Belemártom a lasztit festékbe, rápattogtatom, és kész az egész naprendszer.

Lili fintorog, de Kornél védelmébe veszi Gergőt:

– Gergőnek igaza van, ez minden, csak nem kör. Bocs, Borcsi, nem tehetsz róla, de nem lehet ekkora szabályos kört szabadkézzel megrajzolni. Kéne egy körző. Egy elképesztően hatalmas körző.

Persze Szandi néninek rögtön támad egy ötlete. Előveszi a sarokból a partvist, kicsavarozza a nyelét, és ráköt egy madzagot, a madzag végére meg egy ceruzát. Gergőt a papírlap közepére állítja, természetesen mezítláb.

– Arra figyelj, hogy tartsd függőlegesen a partvisnyelet, ne inogjon jobbra és balra.

A madzag végére erősített ceruzát Borcsi fogja. Megfeszíti a fonalat, leteszi a ceruza hegyét a papírra, és elindul a partvisnyél körül. Gergő közben vele együtt forog, de figyel, hogy a nyél egyenesen álljon, és ő maga ne gabalyodjon bele a madzagba.

– Látod, Lilike, micsoda kört csináltunk? – kérdezi, amikor Borcsi bezárja a kört. – Szabályos és hatalmas.

Ezután a húsz gyerek megtámadja a kört a hadseregnyi színes ceruzával. Kopnak a ceruzahegyek, sustorognak a vonalak, narancszínnel, pirossal, vörössel, bordóval, barnával telik a kör. A színelhőben lények és gépek nyüzsögnek.

– Ennek az izének pont olyan a feje, mint a karalábé – vihog Gergő, amikor megnézi Borcsi figuráit.

– Nem karalábé, hanem szkafander, nagyokos. Nem láttál még úrhajóst? És te mit rajzoltál?

– Csápos, zöld emberkéket.

– És ez mi? Gömbkutyát sétáltatnak? De cuki!

– Nem, ez egy focilabda. Méghogy kutya...

Kornél hasal a padlón, és annyira koncentrálni, hogy kilóg a nyelve hegye. Ceruzavonásai nyomán szilvamag alakú úrhajók jelennek meg, mögöttük vörös porfelhő, előttük leszállópálya. Kornél mellett Lili rajzol. Ahogy kuporog, beborítja hosszú haja, mintha sátorban ülne. Gergő négykézláb odaoson, és megpróbálja arrébb fújni a hajszálakat, hogy meglesse, mit rajzol a kislány. Lili felcsattan:

– Ha meg mered húzni a hajam, akkor...

– Ne parázz, csak szeretném megnézni, mit rajzolsz.

– Muti nekem is! – szól közbe Borcsi, mire Lili megenyhül. Összecsomózza a haját a tarkójánál, közben feltűnik a papírlapra rajzolt, halványlila, négy lábú lény.

– Ez micsoda? – hunyorog Gergő. – Póni, karalábéval a fején?

– Borcsi rajzol karalábét, nem én – vág vissza Lili. – Ez egy légbuborékos úrunikornis. –

– Gyönyörűen tudsz lovat rajzolni, akkor is, ha úrló – dicséri meg Borcsi.

– Nem félsz, hogy az unikornis szarva kiböki a légbuborékot? – kérdezi Gergő, mire Lili duzzogva leengedi a haját, és a sátrába vonul.

Óra végére elkészül a képzeletbeli Mars. Gyönyörködve nézi az osztály. A vörös bolygót rengeteg lény és építmény népesíti be. Amikor már minden furcsaságról megbeszéltek, mi az, és hogy működik, Szandi néni elővesz egy másik papírtekerceset.

– Rajzolunk Jupitert is? – kérdezi Gergő. – Csúcs lenne, a gázbolygón játsszák ugyanis a buborékfocit.

Szandi néni rejtelmesen mosolyog, aztán kigöngyöli a papírlapot. Egy kék bolygó látszik rajta, zöld földrészekkel.

– Hiszen ez a Föld! – ismerik fel a gyerekek. – De mik azok a fura lények rajta?

– Egy szarvas elefánt.

– Dinoszauruszok.

– Repülő halak és halfészkek a fán.

- Ez meg egy dombházikókból álló falu.
- Ezek pedig karalábéfejű, szakfanderes emberkék!
- Szandi néni, ki készítette ezt a rajzot?
- Marvin, az új osztálytársatok. Akkor rajzolta, amikor az űrhajón utazott. Legalább olyan furcsa ötletei voltak a Földről, mint nektek a Marsról. Ebben is hasonlít rátok. Pontosan olyan gyerek, mint ti vagytok.
- Szandi néni, ne már! Dinoszauruszok? – vitatkozik Gergő. – Nem lehet olyan, mint mi. Ez a gyerek tuti, hogy zöld emberke csáppokkal, ha szerinte ilyen a Föld.
- Hát igen, vigyáznunk kell majd vele – szól komolyan Kornél, de a szája szélében mosoly bujkál. – Képzeld el, ha a zöld emberke gömbkutyának nézi a focilabdád, és elviszi sétálni. Akkor aztán rúghatod a zöld füvet, nem lesz többet foci.

Az osztályteremben mindenki csendben várakozik. Még Gergő sem szól semmit, csak a lábával dobog az asztal alatt. Lili ceruzát hegyez, a faforgács sercegése olyan hangosnak tűnik, mint máskor a széklábak dübörgése a padlón. Valaki fel-alá hintázik a székével, más orrot fúj, könnyet lapoz. Aztán a feszült csendben, a sok nesz mellett három apró koppanás hallatszik.

- Szabad – szól Szandi néni, és kinyílik az ajtó.

Először egy magas, szeplős, vörös hajú nő kukkant be rajta. Az arca komoly, de a szeme sarkában nevetőránccok futnak össze, ahogy beköszön:

- Jó helyen járunk, ugye? Ez a második „a”?

Amíg Szandi néni az ajtóhoz siet, Lili Borcsi fülébe súgja:

- Egyáltalán nem ilyennek képzeltem egy marskutatót. Azt hittem, valahogy...
- ...zöldebb? – kérdezi Borcsi.

A nő belép, köszönti Szandi nénit. Aztán bekukucskál mellette valaki. Egyelőre nem bújik elő, csak fél szemmel leleskedik befelé, és szorongatja az ajtókeretet.

- Őt ujjá van, nézzétek – jegyzi meg Gergő, mire a körülötte ülők kuncogni kezdenek.

A kukucskáló alak visszahúzódik, csak egy fekete hajtincs kandikál ki az ajtókeret mögül.

- És fekete csáppja! – toldja meg Gergő, mire a kuncogás vihogássá erősödik.

Szandi néni hátranéz. Úgy villan a szeme, hogy hirtelen mindenki elhallgat.

- Szia Marvin. Már nagyon vártunk, mindenki szeretne veled megismerkedni.

Szandi néni a kezét nyújtja. Lassan az ujjai köré fonódik egy hófehér kéz, és előlép Marvin. Hús kíváncsi szempár szegeződik rá, hús gyerek sóhajt fel egyszerre, amikor meglátják a sápadt bőrt, fekete hajú kisfiút. Végül Gergő mondja ki:

- De hát pontosan úgy néz ki, mint egy átlagos gyerek! Nem zöld, és nincsenek csáppjai!

Erre mindenki felnevet, még Szandi néni is. Marvinra mosolyog.

- Mondtam előre, hogy Gergő az osztály mókamestere. Gyere be, és mesélj nekünk a Marsról. Tegnap lerajzolták a gyerekek, ők milyennek képzelik.

Marvin ámulva lép be az osztályterembe, és megáll a táblánál, amelyre a hatalmas képet erősítették. Először csak nézi, aztán elmosolyodik, végül nevetni kezd.

- Nézd, Anya, zöld emberkék! Itt meg egy űrpóni!

– Az nem póni, hanem egyszerű – mondja Lili, és közelebb lép, hogy megmagyarázza Marvinnak a rajzát. A többi gyerek is közelebb jön, és egymás szavába vágva mondják el, mit rajzoltak. Szandi néni és Marvin anyukája figyelik, ahogy a gyerekek ismerkednek.

- Szeretnétek megtudni, hogy a valóságban milyen a Mars? – kérdezi Szandi néni.

A gyerekek lelkesen bólogatnak.

Marvin anyukája egy tenyéryni, fekete korongot nyújt át Marvinnak. Marvin a kezébe veszi és bekapcsolja. Fény villózik, aztán a korong felett megjelenik a Mars három dimenziós képe. Marvin forgatni kezdi a korongot, mire a bolygó is forogni kezd. Szandi néni besötétíti az ablakokat, a gyerekek pedig leülnek, ki oda, ahová éppen tud: a földre, a padokra, székekre, és ámulva nézik a bolygót. Olyan valóságosnak tűnik, mintha égi pályájáról lebbent volna ide, közéjük. A nagy csendben Marvin halkan, remegő hangon kezd el mesélni.

– Ez a Mars. Itt születtem, és itt laktam ötéves koromig. Nincsenek rajta növények meg állatok. Csápos, zöld emberkéekkel sem találkoztam sajnos, pedig az jó lett volna. Fociztam volna velük szívesen. De azért szép hely ám. Én szeretem. Az otthonom.

